

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JOZSEF-UT 56. SZÁM
TEL.: 21-99. EJJEL 10-TÓL 23-48.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 15.— PENGÓ.
HAVONTA 5 P 20 FILLER.

8 OLDAL

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLVII ÉVFOLYAM 262 SZÁM

A kormány biztosítja az ország tűzifaellátását

A zsitoméri térségben a németek heves ellentámadások után északi irányban törtek előre

Roosevelt szerint a háború végső fordulópontához érkezett -- Egyiptom megőrzi függetlenségét November 16.-án és 17.-én 454 páncélost vesztett a szovjet -- A lerosi partraszállásnál több hadihajót és 122 ezer tonnát kitevő kereskedelmi hajót semmisítettek meg a németek

A Földközi tenger felett 16 angolszász bombázó pusztult el

NEMET KATONAI KÖRÖKBEN a hadi helyzettel kapcsolatban ma a keleti harcok összes súlypontjában kemény és elkeseredett harcokról számolnak be. Ismét utalnak a hadi helyzet szilárdítására és megállapítják, hogy az orosz erőfeszítés célja, a nagy áttörés és német vonal felgyűlöltetés a szovjetek eddig egyetlen helyen sem sikerült elterelni. A zsitoméri német ellentámadás már napok óta folyamatosan van és általában területet nyer. Amint német részről megjegyzik, az ellentámadásban igen nagy erők és erős páncélos kötelékek vesznek részt. A német kezdeményezés a szovjetek azzal fejegeti, hogy a Zsitomir-Korostoni harapfogó egyik szakaszát felmorzsolják, ami természetesen nem maradhat hatás nélkül a korostoni szakaszon sem. Az ellentámadásnak általában nagy hadászati jelentősége van.

A KRIM PÉLSZIGETEN a szerdai nap általában nyugodtan telt el. A Chersoni hidőrállásból kiindulva egy német rohamesapat vállalkozás egészen a bolsevista tüzérségi állásokig halott előre. Foglyokat és sok fegyvert zsákmányoltak. A nagy Dnyeper kanalyonban a bolsevisták négy újonnan odavitt lövészhadosztályt és mintegy száz páncéloskocsit vontak össze, hogy Dnyepropetrovsktól délre nyugatra összpontosított támadást létezzenek. A német védők egész állásrendszereket megtartották. A Krivoj-Rogtól északra futó német vonalak ellen széles arcvonalon végrehajtott szovjet támadások az ellenségre nézve nagy veszteségekkel jártak, mert itt nagyrészt teljesen kiképzett kötelekeket vetettek harcba. A Dnyeper közepes folyásánál csak Cserkaszitól északra voltak élénk helyi harcok, ezek még tartanak. Kievetésként Zsitomir vidékén elhárították azokat a szovjet kísérleteket, amelyek a német védő állás áttörésére irányultak. A déli arcvonal balszárnyán a német páncélosok támadása több területnyereséggel járt.

A KELETI ARCVONAL közepes szakaszán a Pripjet torkolatánál levő áttekinthetetlen erdőkben és mocsáros vidékeken az erős köd különösen megnehezítette a harcokat. E harcokban a német biztosító erők a Reesleánál történt egyetlen betöréstől eltekintve, mindenütt eredményesen tudták tartani magukat. Megint csak sikerült minden támadást a bolsevisták számára igen súlyos veszteséggel visszavetni. A nevelt ívben a szovjet csapatok különösen a déli

szárnyon fokozták rohamukat a német biztosító csapatok ellen és kemény harcok után több páncéloskötélkeket is bevették, a német védők 14 harcokosít kilöttek és valamennyi támadást lényegesen elhárították. Helyi betöréseket pedig határozottan elrekesztették. A harcok súlyossága különösen abból tünik ki, hogy a német vonalak mögött kétféle több bolsevista halottat számoltak össze.

Zsitomernál előretörtek a németek

Berlin, november 18. A Füh-ber főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nak, a védő főparancsnoksága közli:

A nagy Dnyeper-ívből a szovjet csapatok Dnyepropetrovsktól délnyugatra és Krivoj Rogtól északra szerdán is továbbfolytatták hasztalan támadásukat. Kemény harcokban, amelyek az ellenségnek rendkívül nagy veszteségeket okoztak, egyedül az egyik páncélgrenátos hadosztály szakaszán 58 szovjet páncélost lőttünk szét.

Cserkaszitól északnyugatra élénk helyi harcok tevékenység folyt. A Kievtől nyugatra lévő harcok területén a szovjet csapatok Zsitomirnél heves ellenséges támadások elhárítása után törtek előre északi irányban és fontos terepszakaszokat visszaszereltek. Korostennél tovább tartanak a súlyos harcok a túlerőben lévő ellenséges erőkkel. Gomel térségében a városról délnyugatra visszavertük az ellenséget.

Csend Dél-Olaszországban

A déliolaszországi arcvonalon mindkét részről tüzérségi és felderítő tevékenység folyt.

Ellenséges repülőkötelékek a szerdára virradó éjszaka támadásokat kíséreltek meg a birodalom nyugati és északi területein fekvő helységeket ellen és ezek során értéktelen károkat

A nagy lerosi győzelem

Mint különjelentésben is közöltük, a német hadsereg és légihaderő csapatai Müller altábornagy vezetésével négy napos kemény és váltakozó küzdelem után, amelyet számban és fegyverzetben fölényben lévő ellenséggel kellett vívniok, kedden elfoglalták Leros angol tengeri

támazópontot. A hadtengerészeti és légihaderő kötelékei határozott és hatásos támadásaikkal megteremtették a partraszállás feltételeit azzal, hogy az ellenséges tengeri- és légierőknek súlyos veszteséget okoztak. Bár az ellenséges parti ütegeinek elhárító tüze igen erős volt, a

német csapatok kikényszerítették a partraszállást a sziklás szigeten, mielőtt a repülőgépek az ellenség ellenállóerejét végképp összezüzték. A hősiességgel partraszállt csapatok foglyul ejtettek 200 angol tisztet és Tilney tábornoknak, a sziget angol főparancsnokának vezetése alatt álló 3000 főnyi legénységet, továbbá Mascharpa olasz tenger-nagy vezetése alatt álló 350 tiszt és 5000 emberből álló olasz köteléket. Zsákmányoltak 16 nehézsúlyú angol légvédelmi ágyút, 20

két centiméteres légvédelmi ágyút, mintegy 120 ágyút, köztük 15 centimétereseket és 80 léghárító gépfegyvert. A partraszállást megelőző napokban a hadtengerészet és légierő megsemmisített 9 rombolót és kísérőhajót, 2 órhajót, 2 tengeralattjárót, 1 naszádot és 122.000 tonnát kitevő kereskedelmi hajót, több kisebb hajóegységet, egy cirkáló és rombolót, egy kísérőhajót súlyos, illetve megsemmisítő találat ért

Biztos politikai világnézet dönti el a háborút

Berlin, november 18. (Német TI) Minden politikának és hadvezetésnek biztos elveken kell alapulnia, ha tartós eredményeket akar elérni, — állapítja meg Göbbels legutóbbi cikke a Dass Reich c. lapban. A miniszter hangsúlyozta, azon a véleményen van, hogy azok a népek fogják győzelmesen tüemni ezt a háborút, amelyek egy biztos politikai világnézet alapján állanak.

Az ellenséges külföld sokszor csodálkozik azon, hogy a német nép milyen sztoikus egykedvűséggel viseli ennek a háborúnak óriási megterhelését. A nemzeti szocialista mozgalom nevelése a német népekben most termi meg gyümölcsét. A miniszter a politika és hadvezetés legfontosabb elvének az állhatatosságot jelöli meg. A nemzeti szocialista mozgalom sem jutha-

tott volna hatalomra, ha kezdetől fogva nem a hűség elvére épült volna fel. Ezzel a háborúval csak az végez sikeresen, aki szilárd és megingathatatlan világnézettel áll vele szemben. Minden eltérés ettől az elvtől a bizonytalanságba és ezzel a bukáshoz vezet.

Ha a végső erőfeszítésre kerül sor ellenségeinkkel szemben, mindig fölényben leszünk. Emögött a háború mögött a mi oldalunkon olyan politikai világnézet áll, amely elszántságot éppen most fogja bebizonyítani. Amilyen kemények a fegyverek, amelyekkel egy nép életét védelmezi, éppoly keményeknek kell lenni a német népeknek is. Elvesztettük az első világháborút, mert csak politizáltunk, — megnyerjük a második világháborút, mert politikai nép vagyunk.

A Szoviet által harcban vetett lengyel hadosztály a legelső csata után átpártolt a németekhez

Szolnenszki vidékén végrehajtott nagy szovjet támadás alkalmával a szovjet először vette harcba a Kosciusko Tade lengyel hadosztályt, de a hadosztály már rövid harc után átment a német vonalakba. Ezzel az érdekes eseménnyel kapcsolatban a szökevények vallomása alapján a Német TI a következőkről értesül: A Kosciusko Tade-ról elnevezett lengyel had-

osztályt az év tavaszán állították fel a zsidó Berling ezredes parancsnoksága alatt. A hadosztály az angliai lengyel hadosztálytól eltérően nem volt önálló alakulat, hanem a bolsevista hadsereg részét képezte. A tisztakar lengyel és ukrán eredetű bolsevistákból állott. A harcban küldött lengyelek már az első alkalommal csoportosan mentek át a németekhez. A bolsevista

tüzérség erre a menekülő lenyembernek mégis sikerült magát gyelekre irányította a tüzet. 600 átmenteni a német állásokba.

Roosevelt úgy véli, hogy a háború végső fordulóhoz érkezett

Newyork, november 18. (Bud. Tud.) Roosevelt elnök üzenetet intézett a Newyork Herald által rendezett összejövetel résztvevőibe. Üzenetében ezeket mondotta:

— A múlt évben kijelentettem, hogy ez a háború a végső fordulóponthoz érkezett. A nagy haladás, amelyet az elmúlt 12

hónapban elértünk, különösen azon a tényen mérhető fel, hogy a háborús eseményekben és azon túl az eljövendő béke felépítése tekintetében a kezdeményezés a mi kezünkben van. A történelmi jelentőségű moszkvai értekezleten lényegesen előrehaladtunk, — mondja az üzenet.

Nagy a brit-amerikai csapatok vesztesége

Berlin, november 18. (Interf.) A délolaszországi harcok az utóbbi napokban az időjárás nagyon rosszra fordult és ezért csak csekély helyi harcok voltak. Az amerikai csapatoknál kétségtelenül nagyon érezhető veszteségek voltak, amelyeket az amerikai kötelek megismételt hasztalan támadásuk során szenvedtek. Ez abból is kitűnik, hogy az amerikai 5. hadsereg soraiba egy új hadosztályt kellett beállítani.

Általánosságban megállapítható, hogy a britek éppen úgy, mint az amerikaiak az utánpótlás jelentékeny nehézségei miatt szenvednek. Az arcvonal közepso hegyes részén a brit 8. hadsereg egységei megszálltak néhány helyiséget, amelyet a német biztosító csapatok már néhány nappal ezelőtt elhagytak. Ennek során harcok sehol sem alakultak ki. Az adriai szárnyon a brit felvonulás mozdulatai immár napok óta folynak. (MTI)

Wallace szerint a fasizmus legyőzésétől még távol vannak a szövetségesek

Newyork, november 18. (Bud. Tud.) A Newyork Herald Tribune által rendezett összejövetelen Wallace, az Egyesült Államok alelnöke kijelentette, hogy a szövetséges nemzeteknek a háborútani első két évben az emberek millióit kell majd élelmezniük. Európa ellenszolgálatásként Amerikának és a szövetséges nemzeteknek dolgozhat majd, feltéve, ha az új világ hajlandó árut fizetéként elfogadni. Wallace végül kijelentette, hogy — sajnos — távol vannak még a fasizmus feletti győzelemtől, sokkal távolabb, mint a német hadseregek feletti győzelemtől. Wilkie is felszólalt az összejövetelen. Követelte, hogy a négy szövetséges nagyhatalom bővítsék ki a Moszkvában hozott határozatok alapját és a szövetséges nemzetek valamennyi tagját hívják meg olyan nyilatkozat előkészítésére és aláírására, amely további lépést jelentene az általában óhajtott világ újjáépítéséhez. A kismen-zeteknek is részt kell venni a nemzetközi tervekben és rövidesen lehetőséget kell kapniok arra, hogy ezt meg is tehessek. Szerinte a moszkvai értekezlet jelentését nem szabad lesúlylyesztetni a négy állam szövetségének a világ feletti uralom tilkörképévé. Nem elégséges azoknak a népeknek a szabadságot biztosítani, amelyek még szabaddok, vagy azoknak a nemzeteknek visszaadni a szabadságot, amelyeknek területét elhódította. A mandátumos országok és gyarmatok népeinek is helyet kell adni abban az elhatározásban, amelyen most dolgozunk, hogy végre a szabadság alapelveit maradéktalanul érvényre juttathassuk. Végül az ellenséges országok lefegyverzésének problémáiról beszélt és hangsúlyozta a nemzetközi rendőrség felállításának szükségességét.

Wekerle Sándort választották a felsőház új alelnökévé

Budapest, november 18. A felsőház csütörtöki ülését 10 óra után nyitotta meg báró Perényi Zsigmond elnök. A kormány részéről Antal István, Reményi-Schneller Lajos és Keresztes-Fischer Ferenc miniszterek voltak jelen.

Az elnök bejelentette, hogy az ülés alatt próbariadó lesz a felsőházban. Elparentálta az elhúnyt Beöthy Lászlót, ezután megemlékezett József főherceg házasságkötésének 50. évfordulójáról.

A felsőház tagjai percekig

Csokonai Színház

Fel.: 25-45. Igazgató: B. Unger István. Előadások d. u. fél 4 este fél 7 órakor

Pénteken A) bérletben és a következő napokon

FEKETE PÉTER

Rendkívüli sikerű mulatságos, operettjelenés!

Hungária filmszínház

A magyar filmgyártás legújabb sikere:

Boldogság a vége

Főszereplők: Bordy Bella, Perényi László, Somlay Arthur, Berki Lili, Rajnay Gábor, Pettes Ferenc.

Előadások: 5 és 7 órakor.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

A riadó után báró Radvánszky Albert alelnök nyitotta meg újból az ülést.

Elfogadta a felsőház a gazdasági bizottság jelentését a múltévi zárszámadásról, majd mentelmi ügyek tárgyalása következett.

A továbbiakban hozzászólás nélkül elfogadta a felsőház a 42-es bizottság működéséről szóló jelentést, a magyar-szlovák társadalombiztosítási szerződés becékkelyezéséről szóló javaslatot, az egyezségi kötelezettségi adóról és a munkivüllyi hadiadóról szóló javaslatot módosítással, valamint a vendkülvilági ideiglenes háborúmentességekről szóló pénzügyminiszteri jelentést.

Az ülés 12 órakor ért véget. A legközelebbi ülést a képviselőháztól átérkező ügyek szerint hívják össze.

ELKESEREDETT JAPANKINAI HARCOK BURMA HATÁRÁN

Csungking, november 18. (Bud. Tud.) Eddig meg nem erősített jelentések szerint Indiában kiképzett kínai csapatok átlépték Burma határát és ott a japán csapatokkal ütköztek össze. Az ütközést még folyik.

Tokió, november 18. (Német TI) A japán főhadiszállás közlése szerint november 15-én japán repülőgépek ismét megtámadták egy ellenséges repülőteret és közel 50 vadászgéppel vívott légi harcban azok közül 18 ellenséges gépet leltek, továbbá a földön hét darab repülőgépet felgyújtottak. E vállalkozás során a japánok vesztesége 7 gép volt. (MTI)

EGYIPTOM TOVÁBBRA IS MEGTARTJA FÜGGETLENSÉGÉT

Amsterdam, november 18. (Német TI) Mint a brit hírszolgálati iroda Kairóból jelenti, az országgyűlés ülészakánának megnyitása alkalmával Faruk király trónbeszédét Mohamed Ali herceg, a király nagybátyja olvasta fel, mert Faruk király legutóbbi gépkocsibalesetéből még nem épült fel annyira, hogy személyesen megjelenhessen. A trónbeszéd hangoztatja egyebek között Egyiptom eltökélt szándékát, hogy sérthetetlenül megőrzi függetlenségét és függetlenségét megőrvi. Egyiptom semmit sem mulasztott el a szövetségesei és szomszédai irányában fennálló nemzetközi kötelezettségeinek teljesítése terén, de nem felejt el a maga érdekeit, vagy nemzeti kívánságait sem. A király azután az arab unió és arab kongresszus tervéről beszélt és kifejezte azt a reményét, hogy az erre irányuló akció eredményes lesz.

Apolló filmszínház

Ma bemutató

Móricz Zsigmond gyönyörű regényének filmváltozata

KERÉK FERKÓ

Jávor, Egry Mária, Csontos a főszerepben.

Fontos tudnivaló: mit kell tenni légítámadás esetén?

Budapest, november 18. Magyar Távirati Iroda jelenti:

Azokon a területeken, amelyeken már több légítámadást éltek át, a vagyonmentés terén a tapasztalatok alapján bizonyos gyakorlat alakult ki. Az óvóhelyre mindig teljes ruházatot vigyünk le. Az óvóhely csomagokban pedig egy kis párnát, takarót és evőeszközöket is. Az óvóhely csomagokat lássuk el névjegyünkkel. Az óvóhelyre nem vihető holmikkal az alábbiak szerint járunk el:

Az állandó használatban nem lévő ruhákat, fehérneműt és ágyneműt úgy lehet a legjobban megmenteni, ha azokat zsákokba, vagy ágyhúzatokba csomagolva tartjuk lakásunkon a szekrényünkben, vagy legálább a fenyegető légítámadás előtt így készítsük elő. Ha a ház annyira

ég, hogy az önvédelem már nem tud megbirkózni a tüzzel és a ház parancsnok kiadja a parancsot a lakások kiürítésére, a zsákokat, ágyhúzatokat, csomagokat gyorsan lehet dobálni az ablakon. Ez egy szerűbb, mintha minden egyes darabot külön dobálnunk le. Ezeket a csomagokat azonban természetesen rajta kell lenni a tulajdonos nevének és címének. Kívánatos azonban, ha a ruhadarabokba is bevarrjuk névjegy cédulánkat. Célszerűbb továbbá, hogy a lakások bútorait, értékes tárgyait is ellássuk névjegyünkkel. A gyakorlat szerint az így megjelölt tárgyak, ha bombatalálat érte a házat, a romok eltakarításakor sokkal könnyebben és gyorsabban kerülnek vissza a tulajdonosaikhoz még akkor is, ha esetleg megsérültek.

Meghalt 85 éves korában özv. Materny Lajosné, az Evangélikus Fillegyelet egyik alapítója

Szombaton délelőtt lesz a temetése a Köztemetőben

Városházra nagy és őszinte részvétet keltett az a szomorú gyászhiba, hogy özevgy Materny Lajosné születteit petroviczi Sixty Ilona esüörtökire virradó éjszaka, hosszas betegeskedés után 85 éves korában elhunyt. Özv. Materny Lajosné mintaképe volt az áldott lelki, áldozatos életű magyar Nagyasszonyoknak.

Özevgy Materny Lajosné 1858. július havában született Nyiregyháza, ahol édesapja városi tanácsnok volt. 17 éves korában ment férjhez Materny Lajos nyiregyházi evangélikus főgimnáziumi tanárhoz, aki később a debreceni evangélikus egyház szervezője és megalapítója volt a értékes munkás élet után 1936. évben mint főesperes halt meg. Amíg a Nagyasszony férje az itteni egyház alapjait tette le, ő viszont a debreceni evangélikus füllegyeletnek volt megalapítója és közel két évtizeden át ügyvezető alelnöknője. Összesen

hét gyermeke volt, ezek közül három kis gyermek, kettő pedig nagy korában halt el, akiket élete végéig megindítóan mélységesen tudott gyászolni. Özv. Materny Lajosné elhunytát Délszeghi Dezsőné, özv. Benyovszky Lászlóné és nagykereskedésű rokonság gyászolja. Bár már hosszabb idők óta gyengélkedett, — mindvégig megőrizte szellemi frissességét és fáradhatatlan volt. Amint zárje életében hű tanácsa, valóban fele-segítsége volt urának, az özevgy években egyedül családjának élt, de azért sohasem feledkezett meg embertársairól s különösen az elesettekről.

Özv. Materny Lajosné egész életét mélységesen vallásos volt, tele kimerítően szívfóssággal. Temetése november hó 20-án, szombaton délelőtt fél 11 órakor lesz a Köztemető díszravatlatzójából, a város által fénének adományozott díszsírhelyre.

Megugratta az elárverezett tehenet a mézáros elöl

A tiszacsegei csendőrség igen érdekes ügyben fejezte be a nyomozást. Tóth Sándor hentes és mézárosmester tett feljelentést Kovács Gyuláné sz. Borsi Juliánna ellen. A hentesmester elpanaszolta, hogy Kovácsné hárroméves verestarka tehenét bírói árverés során vette meg 575 pengő 50 fillérért, de amikor a tehenet el akarta hajtani, Kovácsné a jóságát úgy megzavarta, hogy az elszaladt és még most sem tudta elfogni.

A nyomozás során a csendőrség kihallgatta Kovács Gyulánét is, aki elmondotta, hogy tehenét valóban elárverezték és Tóth Sándor vette meg 575 pengő 50 fillérért. Szerinte azonban az árverés nem volt jogos, ezért amikor Tóth a tehenet el akarta hajtani megzavarta és az vissza szaladt a gulyába. Most pedig azért nem adja vissza, mert nagyon sajnálja a tehenet.

A csendőrség kihallgatta Molnár János gulyást is, aki elmon-

dotta, hogy Kovácsné tehenét ő őrizte a csordán. Októberben hivatalos személyiségek jelentek meg nála és érdeklődtek Kovácsné tehené felől. Ekkor úgy hallotta, hogy Kovácsné sokat pereskedett és a perköltségek miatt indítottak ellene bírói árverést. A tehenet el is árverezték, de amikor Tóth el akarta hajtani, Kovácsné odaszaladt egy bottal és addig ütögette a tehenet, míg elszaladt.

A csendőrség a nyomozás befejezése után az esetről jelentést tett a debreceni királyi ügyészségben, hol az asszony ellen megindítják az eljárást.

LEPEDŐKET LOPOTT A JÁRVÁNYKÓRHÁZBÓL

Kati Mihály hajdúböszörményi napszámos csütörtökön lopás büntetével vádolva került a törvénytörő dr. Trásvy András tanácselnök, büntető-egyesbíró elé, mert a vádhat szerint Hajdúböszörményben júniusban a járványkórház ablakán keresztül bemászott és onnan hét darab lepedőt lopott el, melyet azután értékesített. A most megtartott főtárgyaláson Kati törvénytörő beismerő vallomást tett. A törvénytörő a tanak kihallgatása után megállapította bűnösségét és nyolchónapi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Vígyszínház

Ma 5 és 7 órakor utoljára a sgragyogóbb és legvidámabb magyar filmoperett:

Zenélő malom

Fősz.: Szelezcky — Szilassy — Dayka — Latabár — Vaszary Piri — Csontos.

Dr Szobonya Bélát november 29.-én iktatják be a debreceni ítélőtábla elnöki tisztségébe

Részletesen beszámoltunk arról, hogy dr. Baróthy Zoltán, a debreceni királyi ítélőtábla elnöke 70. életévének betöltése alkalmával az igazságügyminisztertől kérte nyugalomba helyezését. Az igazságügyminiszter ennek a kérelemnek helyt adott és a kiváló ítélőtáblai elnöknek a bírói pályán eltöltött érdemeit elismerve tudatva elnöki teendőinek ellátása alól október 31-ikével felmentette. Dr. Baróthy Zoltán elnöktől a debreceni ítélőtábla területéhez tartozó bírák és ügyészek a tábla teljesülése keretében vettek búcsút.

Dr. Baróthy Zoltán nyugalombavonulása után pár nappal később került nyilvánosságra, hogy az igazságügyminiszter a debreceni királyi ítélőtáblához dr. Szobonya Béla marosvásárhelyi királyi ítélőtáblai elnököt helyezte át saját kérésére. Az új tábla elnököt igen meleg baráti kapcsolatok kötik Debrecenhez, hiszen a jogi akadémián itt végezte és a debreceni ítélőtáblán több osztálytársa működik.

Erdély visszatéréseig a Kúrián működött, mint a hiteljeg legalaposabb ismerője. Erdély egy részének visszatérése után a Kormányzó Ur Öfömméltósága a marosvásárhelyi királyi ítélőtábla megszervezésével bízta meg.

Dr. Szobonya Béla ennek a megbízásának eleget tett és most Debrecenbe jön, ahol évtizeddel ezelőtt diákéveit töltötte. A tábla elnök Marosvásárhelytől már elbúcsúzott és megtette a szükséges intézkedéseket hogy Debrecenbe költözzön. Ertesülésünk szerint Szobonya Béla napokon belül megérkezik Debrecenbe és az ünnepélyes beiktatása november 29.-én, hétfőn délután 12 órakor lesz az ítélőtábla dísztermében. A beiktatás teljesülés keretében történik és azon a debreceni bírákon és ügyészekon kívül a debreceni ítélőtábla területén működő törvényszékek és járásbíróóságok, valamint a királyi ügyészségek is képviselhetik magukat.

Dr Balla Bertalan, Debrecen város tb. főjegyzőjét választották meg a tiszántúli református egyházkerület világi tanácsbírói tisztségére

A református püspöki hivatalban tegnap bontották fel a megüresedett egyházkerületi tisztségek betöltésére beérkezett szavazatokat. A szavazatbontó bizottság d. dr. Révész Imre püspök elnökletével Uray Sándor, Kolozsváry Kiss László és dr. Erdős Károly tagokból állott.

A szavazatok összeszámlálásának eredménye az lett, hogy csaknem teljes egyhangúsággal a két egyházkerületi világi tanácsbírói tisztségre megválasztották:

dr. Balla Bertalan, Debrecen sz. kir. város tb. főjegyzőjét, egyházkerületi világi jegyzőt és dr. Végh József Ugoosa vármegye alispánját.

Egy megüresedett egyházkerületi közgyűlési tanácsbírói tisztségre a hódmezővásárhelyi gimnázium részéről:

dr. Sipka Sándor megbízott igazgatót.

Dr. Balla Bertalan egyházkerületi világi tanácsbírói tisztségre történt ily impozáns módon való megválasztása Debrecen világi és református egyházi körében a legőszintűbb örömet keltette.

Debrecen városának ez az

egyik kiváló tehetségű, példás ügybuzgóságú és rendkívül szelíd egyéniségű vezető tisztségviselője eddig is nagy odaadással munkálkodott az egyházi élet terén. Hiszen egyik világi jegyzője volt már az egyházkerület közgyűlésének, régi tagja a debreceni nagyegyház presbitériumának s világi feje gondnoka a Csapó-utcai egyházrésznek. Különösen ebben a hozzá legközelebb álló, az ő nagy és meleg szívével összeforrott gyülekezetben fejtett ki és fejt ki ma is nagy tevékenységet kongeniális elnök társával: dr. Ferenczy Károly lelkész, egyházkerületi főjegyzővel. A Csapó-utcai egyházrész tanácsának minden egyes tagja a legnagyobb tisztelettel és szeretettel veszi körül ezt a két méltán nagyrabecsült férfit, akiknek köszönhető, hogy ebben az egyházrészben az egyházi élet olyan magas színvonalon áll.

Kétségtelen, hogy ez a Csapó-utcai egyházrész a legelső között lesz azok sorában, akik igaz örömmel üdvözlik dr. Balla Bertalant e magas, nagyszűlyű egyházkerületi tisztségre való kizárólagos megválasztása alkalmából.

Hathónapi börtönbüntetésre ítélték egy tímármestert, mert engedély nélkül vásárolt bőrt és nem jelentette be

Tiba József tímármester, hajdúhadházi lakos csütörtökön közérdeklődéssel cikk jogellenes elvonásának büntettségével vádolva került a debreceni törvényszék dr. Jóna-tanácsa elé, mert a vádirat szerint Hajdúhadházon 1939-1942-ig összesen 40 darab borjúmarha- és lóbőrt vásárolt engedély nélkül és ezeket a bőrtökeket nem jelentette be az illetékes hatóságoknál, hanem udvarán elvermelte és az ellenőrző közegek ott találták rá.

A tegnap megtartott főtárgyaláson Tiba József tagadta bűnös

ségét. Azzal védekezett, hogy a bőrtöket még tanuló idejében azzal a szándékkal vásárolta össze, hogyha felszabadul, akkor legyen mivel megkezdni iparát. Egyébként is a bőrtöket azokról a gazdáktól vásárolta össze, akiknek jószágja elhullott. A bejelentési kötelezettségnek azért nem tett eleget, mert arról nem tudott.

A törvényszék az ügyvel kapcsolatban szakértőt is hallgatott ki, aki elmondotta, hogy a bőrtö-

ket kormányrendelet értelmében csak az arra kijelölt kereskedőknek lett volna szabad megvásárolni és ezzel a cselekményével Tiba József nagyobb mennyiségű bőrt vont el a köztől, illetve a honvédkincstártól. Már a szabálytalanságot akkor elkövette, mikor bejelentési kötelezettségének nem tett eleget.

A királyi ügyész Tiba Józseffel szemben súlyos büntetés kiszabását kérte, a védelem pedig felmentést kért. Rövid tanácskozás után a törvényszék megállapította a tímármester bűnösségét és hathónapi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Megtörtént az üveg-elosztás a debreceni üvegesek részére

Tegnap este hat órai kezdettel tartották meg gyűlésüket a debreceni üvegesek az Ipartestület termében. Lajos Béla ipartestületi jegyző emelkedett először szólásra és ismertette az üvegiparosok jelenlegi helyzetét. Mint minden iparágban, úgy az üvegeseknél is bizonyos hiányok mutatkoznak az anyagban. A kevés üveganyagból elsősorban az arra rászoruló intézmények és testületek, valamint magánosok fognak részesülni. Debrecen városában 1000 négyzetméter üveg kerül Schiffert József elnök vezetésével elosztásra az egyes iparosok között.

A szakosztályi gyűlés az elnök zárószavaival ért véget.

Rendkívül értékes előadások a Debreceni Orvosegyesületben

A Debreceni Orvosegyesület csütörtökön délután tartotta XVI. tudományos ülését a belklinikai tanteremben. Az ülésen dr. Sántha Kálmán ideggyógyász professzor elnököt.

Dr. Végh Pál egyetemi m. tanár két ritkán előforduló betegséget mutatott be: „Raynaud-kór” és „Winiwarter-Buerger-kór” eredményes kezelése” címen. Előadásában ismertette a betegségek okait, érdekes tüneteiket, majd a Winiwarter-Buerger-kórban szenvedő beteg új elgondolását és sikeres gyógyításáról számolt be.

A bemutatásokat élénk vita követte, melynek során dr. Nemes István sebészeti klinikai tanárség és a csontelváltozásokra, dr. Borsos-Nachmabel Odön professzor pedig a középnyag erek trombozisa hivatott fel a figyelmet, melyek a Buerger-kór kapcsán gyakran észlelhetők. Dr. Sántha Kálmán professzor a két bemutatott körkép közötti vonatkozásokról számolt be, dr. Orsós J. Imre professzor pedig a dysidrosis és nikotínismussai kapcsolatban kifejlődő érelváltozásokat hozta vonatkozásba a Buerger-kórral. Dr. Kovács Ferenc professzor a női betegségekkel előforduló trophikus zavarral kapcsolatban számolt be a fűzőhormonokkal elért jó eredményekről.

Dr. Végh Lajos belklinikai tanárség: „Cushing syndromás eseteink” című előadásában ismertette az érdekes körképet nagyszámú beteganyag kapcsán. Előadásában gondosan analízálta a megfigyelésre került eseteket és bő ovagykezelési tájékoztatást nyújtott. Dr. Kovács Ferenc professzor hozzászólásában két Cushing-kóros beteg bemutatásával kapcsolatban érdekes nögyógyászati vonatkozásokat ismertetett, majd dr. Sántha Kálmán professzor az előadáshoz intézett kérdéseket, melyre dr. Végh Lajos záróban válaszolt.

Pyramidon

TABLETTÁK

Fejfajás, fájdalmak és rossz közérzet ellen.

Elsőrendű hüvelyes vetőmagot kapnak a gazdák

Budapest, november 19. A Hüvelyes Forgalmi Központ készletjelentéseiből kitűnik, miszerint a hüvelyes termények beszolgáltatása tervszerűen folyt le. A rendelkezésre álló készletek mind a hadsereg, mind a polgári fogyasztást fedezik. A napokban kormányrendelet jelenik meg, amely a készletek további beszolgáltatásának megkönnyítésére a november 15-én lejárt határidőt meghosszabbítja. Ennek szükségességét főleg az okozta, hogy az őszi munkák, valamint a szállítóeszközök hiánya a beszolgáltatást még a jóakarató gazdáknál is megnehezítette, akik közül számosan vetőmag minőségű készleteket gazdaságilag tisztíva kívánják beszolgáltatni. Kormányrendelet teszi lehetővé, hogy a kereskedők teljesen azonos módon vásárolják a hüvelyes terményeket, mint eddig s az általuk kiállított vételi jegyek alapján nyilvántartó hatóságok a gazdáknak megfelelő búaegységpontot jóváírják. A Hüvelyes Forgalmi Központ a hüve-

lyes vetőmaggal való ellátást a legmesszebbmenően biztosítani kívánja a gazdának, tehát nem szükséges, hogy esetleg másodrendű terményből vetőmag-szükségletet tartson vissza, mert a nemesített vetőmagkészletek jóval meghaladják az országos vetőmagszükségletet.

AZ ÚJ FASISZTAPARTNAK KÉTSZÁZÓTVENEZER TAGJA VAN

Milánó, november 17. (Német TI) Pavolini párttitkár, a fasisztapárt első nemzetgyűlésén közölte, hogy az új pártnak ezújszerint 251.000 tagja van. Ezek mind „kipróbó” bajtársak”. (MTI)

Értesítés!

Katonai szolgálataiból leszerelt és most ismét a kedves MEGRENDELŐIM SZOLGÁLATÁRA ÁLLOK.

Nádor István
úrisszabó
SZENT ANNA-U. 12.

Nem lesz fennakadás a zsiradékellátásban

Rövidesen nagyobb mennyiségű növényi olajkerül forgalomba

A zsiradékkal való ellátásban az idén fokozottabb mértékben vonják be a növényi származású étolajat. Főleg napraforgó-olaj forgalombahozásáról van szó, ezt az olajféléseket ma már egészen finom és ízletes minőségben készítik a gyárak hazai termései napraforgóból.

Az étolaj forgalombahozásánál legnagyobb probléma a csomagolás volt, mert megszabott nagyságú üvegek elegendő számban nem állnak rendelkezésre. Az anyaghivatal élelmiszerosztálya most készítette el azokat a mintatartályokat, amelyekben az étolajat országoserte forgalomba hozzák. Negyven hatvan dekagrammos kistartályokat készítettek alumíniumból, a tartályok tetején lévő csőszéri nyílás csavarmentes zárókapakkal fedhető be, így biztosítják, hogy az olaj mindig higiénikusan gyári töltésben kerüljön a fogyasztóhoz.

Az újabb olajmennyiség átvételkor a fogyasztó a kereskedőnek visszaszolgáltatja majd az alumíniumból készült kistartályt, amelyet ő maga is megtisztít. A tartályokat a gyárban tisztítják meg külön gépi berendezéssel, hogy tisztaságukat állandóan megtartsák.

Ugyanakkor intézkedés történt, hogy a margarinyártással foglalkozó vállalatok — amelyek állandó ellenőrzés alatt állanak — a margarinkészítéshez szükséges hidrogént kellő mennyiségben megkapják. A margarint ma főleg napraforgó-olajból készítik, a növényi származású zsiradék megkeményítéséhez kell a hidrogén. — Napraforgóolaj elegendő mennyiségben áll rendelkezésre nemcsak margarinkészítéshez, hanem szappangyártáshoz is, úgyhogy etekintben nem kell számítani semmiféle fennakadásra.

Bánáss László debreceni prépost-plébános áldotta meg a furtai új levante-otthont

Lélekemelő ünnepséggel avatta fel a biharmegyei Furta község új levante-otthont a vármegye, a honvédség, az egyházi és polgári méltóságok jelenlétében.

Az ünnepség istentisztelettel kezdődött. A katolikus templomban dr. Bánáss László, a református templomban Csernák Béla tartott istentiszteletet s megkapó látvány volt, amint a két egyházi férfiú hosszú távollét után először üdvözölte egymást, templomukból jövet megölelték és megcsókolták egymást.

Az istentisztelet után került sor a levante-otthon avatónapjára. A levantezenekar a Himnuszot játszotta, majd a katonai, polgári és egyházi előkelőségeket magyaros vendégszeretettel fogadta a járás lakadatlán munkásságú főszolgabírája dr. Fényes György.

Herczeg István levante-iffjú szavallata után vitéz dr. Nadányi János alispán tartott avatóbeszédet. A nagyhatsón avatóbeszéd után a dalárda a Rádó című dalt énekelte Edvi Ilés István ny. honvédőrnagy vezényletével, aki Nógrád megyéből jött le a furtaiak ünnepségére. Az új levante-otthont dr. Bánáss László

debreceni prépost plébános és Csernák Béla egyházkerületi tanácsbíró áldották meg, majd újból az énekkar szerepelt. A levante-otthont ezután Ország József községi vezetőjegyző vette át a község közönsége nevében aki a levante-egyesület elnöke is. A lélekemelő ünnepség a furtai dalárda énekével ért véget.

Ünnepség után közeledett volt az előkelőségek tiszteletére, amelyen elősnek dr. Czifka Kálmán Bihar vármegye főispánja emelte poharát a Kormányzó úr Ófelműtőszárára. Dr. Vajay Károly orsz. képviselő, Nyáry Ignác róm. kat. esperes-plébános, dr. Bánáss László prépost, vitéz dr. Nadányi János bihari alispán, Csernák Béla ref. lelkész, Edvi Ilés István ny. őrnagy, Gerzseny István székely ref. lelkész, dr. Fényes György főszolgabíró, Kapáczy Kálmán alezre-des mondottak köszöntőt.

A jelenlevők ezután megtekintették a felavatott levante-otthont s a legnagyobb elismeréssel adóztak a község lakosságának Ország József főjegyzővel az élen, kiknek határtalan ügybuzgalma hozta létre a remek épületet.

Börtön és fogházbüntetésre ítélte a törvényszék a birsalma tolvajokat

Lelesz József Nyugati-utca 26. Némethi Ferenc Honvéd-, és Orbán Ferenc Tegez-utca 69. szám alatti lakosok esőtörtőkön lopás büntetével vádolva kerültek a törvényszékben dr. Trásy András tanácselnök, büntető egyesbíró elé, mert a vádirat szerint Debrecenben október 16-án Kádár Gyula rendőrségi altiszt Dorottya-utcai lakásának kertjéből együttesen közel egy mázsa birsalmát loptak és azt eladták. Némethi és Orbán még azzal is vádolta a királyi ügyészség, hogy Ferenczi Sándor dohánygyári munkás, Gohér-utcai kertjéből is loptak birsalmát és szőlőt.

A főtárgyaláson Lelesz József töredelmes beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy három összeheszték és négy fát kopasztottak le teljesen, azt azonban tagadták, hogy a lopást az elsötétítés ideje alatt követték volna el. Némethi és Orbán szintén beismerő vallomást tettek,

pusztán azt tagadták, hogy szőlőt is loptak volna.

A károsultak kihallgatása után a királyi ügyész közvesztélyű munkakerülés vétsége miatt is emelt vádat emellett mindhár mójuk ellen, mert a főtárgyalás során kiderült, hogy sem rendes foglalkozásuk, sem bejelentett lakásuk nincs és legutóbb is razzia során fogták el őket egy Ménes-utcai szalmakazalban.

A perbeszédék elhangzása után a törvényszék Lelesz Józsefet lopás büntetésében mondta ki bűnösnek és 8 hónapi börtönbüntetésre ítélte. Némethi Ferenc és Orbán Józsefet azonban csak lopás vétségében mondta ki bűnösnek és az előbbi kettő, az utóbbit pedig három hónapi fogházbüntetésre, valamint mezőéri kihágásért 50 pengő pénzbüntetésre ítélte. A közvesztélyű munkakerülés vádja alól azonban a törvényszék ezúttal még mindhár mójukat felmentette. Az ítélet jogerős.

Budapesten fogtak el egy debreceni zártörő bűnözőt

Még szeptember 23-án László Sándor MÁV segédtszt, Kemény-utca 3. szám alatti lakásába ismeretlen tettes behatolt és onnan ruhaneműket loptott el. A megindított nyomozás során megállapították, hogy a betörő László Sándor lakása ajtajának zárját felfeszítette s így sikerült bejutnia a lakásba. Egy öltöny ruhát és egy pár cipőt vett csak magához, tehát szerény zsákmánnyal megelégedett. Lehetősége volt azonban az is, hogy valaki megzavarta munkájában, menekülnie kellett s csak azért nem szedte össze több holmit a lakásból.

A debreceni rendőrség megállapította azt is, hogy a betörést egy 18 éves, fiatalos fiú követte el, aki aztán Budanestre

szökött fel. Ezekről az adatokról értesítették a budapesti rendőrséget is és pontos személyleírást adták a gyanúsítottól.

A budapesti rendőrség nyomozása aztán most eredményre vezetett. Sikerült elfogni a 18 éves bűnözőt, aki töredelmesen bevallotta, hogy László Sándor kárára csakugyan ő követte el a betörést. Elmondotta, hogy a ruhát és a cipőt a Teleki-téren értékesítette 160 pengőért. A pénzből aztán valahogy tengette életét és lebujszikban bujkált.

A fiatal betörőt Debrecenbe hozták. Itt tovább folyik a nyomozás, abban az irányban, hogy vajjon nem követett-e el több bűncselekményt az őrizetbe vitt fiatalos fiú.

Az esőzések következtében összedől földkunyó négy gyermeket eltemetett

Egy gyermek meghalt, három súlyosan megsérült

Nyíregyházán, az Örökösöld I. szakaszánál, az ONCSA-házak mellett egy földkunyó az esőzések folytán annyira megrongálódott, hogy tegnap délelőtt összeomlott és a földdarabok betemettek négy gyermeket. Szerencsére a közeli szomszédok azonnal a mentési munkálatokhoz fogtak és sikerült is a négy gyermekből hármat még élve kihúzni a romok alól; egy öt éves gyermek azonban megfulladt.

Szabó János piaciárus feleségével és négy gyermekével lakott ebben a földkunyóban. A

déli órákban a férfi a piacon tartózkodott, a felesége is ott árusított; a négy gyermek felügyelet nélkül maradt a lakásban.

A szerencsétlenséget jelentették a nyíregyházi rendőrkapitányságnak, ahonnan dr. Könyök József azonn. kir. rendőrtanácsos, a bűnügyi osztály főnöke — aki Debrecenben is teljesített szolgálatot — helyszíni szemlét tartott. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a kis Szabó Imre halálát fulladás okozta.

A zsinagógában találkoztak a jegyüzérek

Még a múlt év augusztusában a kolozsvári detektívek megfigyelték egy zsidó templomszolgát, hogy egy hatalmas csomagot a hóna alatt a zsinagógába siet. A megindított nyomozás során megállapították, hogy Léb Samu dési zsidó korcsmáros dési és kolozsvári galiciánér zsidókból egész kis bandát szervezett és elárasztották Kolozsvárt élelmiszerjegyekkel és „fekete” listtel, meg kenyérral. Az élelmiszerjegyeket a zsinagógában osztották ki a banda tagjainak. Az élelmiszerjegyekhez úgy jutottak, hogy Léb Samu felbuj-

totta Muntyán Sándor román nemzetiségű írnot, aki az egyik déskörnyéki falucskából kilőszámra lopta el az élelmiszerjegy-tömböket és néhány pengő ellenében szolgáltatatta ki azokat Lébnek.

A kolozsvári törvényszék ítélkezett a nagyszabású hűnperben majd a táblai tárgyalás után a Kuria most hozott jogerős ítéletet. Eszerint Muntyán Sándort öt évi fegyházzal, Léb Samut hat hónapi fegyházzal sújtották s ugyancsak súlyosan elítélték a társaság többi tagjait is.

Másfél éves fegyházbüntetésének kitöltése után ismét lopott egy megrögzött öreg tolvaj

Ungvárszky Márton kassai cipőkereskedéséből egy idős asszony a kendője alatt el akart lopni egy pár cipőt. Tettenérték és átadták a rendőrnek. A rendőrségen aztán megállapították, hogy a tolvaj asszony özv. Panczurák Mihályné sz. Dománics Borbála 61 éves kassai asszony, aki nemrégiben töltötte le másfél éves fegyházbüntetését a másrianosztrai fegyházban. Lopásért már tízszer volt büntetve a megrögzött idős tolvaj. Az asszonyt kihallgatása után átkísérték a királyi ügyészségre.

Ugyanezen a napon egy má-

sik bűnöző került rendőrkézre Kassán. A Dómban tettenérték Csupák Mária 51 éves munkakerülő, lakás- és foglalkozás nélküli kassai lakost, aki a pócsi Szűz Mária oltárról ellopta az oltárterítőt vásznat és ruhája alá rejtegette ki akart surranni a templomból. Ez is nemrégiben töltötte le héthónapos börtönbüntetését. Csupák Mária lelkét egyébként más bűncselekmények is terhelik. Egyik ismerősétől 10 pengőt és háztáskát, a másiktól egy kabátot csalt ki, amelyeket aztán eladott. Őt is átkísérték az ügyészségre.

1943 novemberi új könyvek!

Regények

Csathó Kálmán

Linának szerencséje akadt

Megdöbbentően őszinte magyar életkép. Ara elegáns kiállításban simított, csontszínű papírosan, művészi kötésben, tokban 12 P.

Szenczel László

A halál és tanítványa

Apáczai Cseri János életének és korának regénye. Ara 10 P.

Sik Ilma

Rabszolgák

Nagyszabású társadalmi regény. Hatalmas kötet. Ara 20 P.

Külföldi könyvsikerek az utazás és a kaland világából!

Aage Gilberg

Sok eszkimó — egy orvos

Ujserű orvos-regény. Európa legészakibb pontjáról. Ara kötve, 32 oldal képpel 22 P.

Osa Johnson

Veszélyes élet

Martin Johnson életének izgalmas történetét írta meg felesége és leghívebb munkatársa. Ara kötve, 32 oldal képpel 20 P.

Új leányifjúsági könyv

A Magyar Lányok Albuma Ötven év

Legjobb ifjúsági elbeszélései, kortörténeti jegyzetekkel, 32 képtáblával, kötve, albumalakban 20 P.

Új Idők Irodalmi Intézet Rt. (Singer és Wolfner) kiadása, Budapest.

MEGTEKINTHETŐ MINDEN KÖNYVESBOLT

Az olaj-lenszalma beszolgáltatása

Budapest. M.T.I.: A Rost-növény Forgalmi Központ felhívja az olajlen-termelő gazdákat figyelmét a rost-növények forgalmának szabályozásáról szóló rendeletben foglalt köteleységekre. A rendelet értelmében a gazda köteles az általa termelt olaj-lenszalmát az alább részletezett beszolgáltatási határidők szerint jogosított kereskedőnek, vagy kikészítő vállalatnak átadni, illetve vételre felajánlani. A beszolgáltatás, illetve a felajánlás két részletben történhet. Az első rész, a termés 70 %-át október 1-ig, a visszamaradt 30 %-át pedig 1944. április 1-ig kell vételre felajánlani.

HIREK

A Magyar Élet Pártjának hírei

KÖZPONTI PARTIRODA: Arany Bika-szálló félszemle, ahol a párt-irodák tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kérvényeket átvesszenek minden hétköznap délelőtt 9-1 óráig.

HAIJDU VÁRMEGYE MAGYAR ÉLET PARTI VEZETŐSÉGE minden hétfőn és pénteken a főispáni hivatalban délelőtt 9-12 óráig pánasznapot tart, amikor is a kérelmek és panaszok a vármegye-központi MEP titkárság adu-
tók át.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLATA

„Nap” Tolvay Imre, Piac-utca 1. Telefon: 27-73. — Arany Egysz. vő József Nagy F., Kossuth-utca 8. sz. Telefon: 24-96. — „H. Rákóczi Arany Örökösök, Miklós-utca 55. sz. Telefon: 23-43. — „Sztankay” Németh László, Szent Anna-utca 64. sz. Telefon: 25-58.

— **A debreceni m. kir. Tiszta István Tudományegyetem Szabadegyetemén** (Népszerű Főiskola Tanfolyam) a Déri-műzeumban 1945 november 19-én, pénteken előadást tart 5 órai kezdettel dr. Hankiss János m. kir. vallás- és közoktatásügyi államtitkár, egyetemi ny. r. tanár „Magyar városi kultúra”, 6 órai kezdettel dr. Csilléry András egyetemi ny. r. tanár „Hatvani professzor” címen, (vetítéssel). Belépés díjtalan.

— **Köztestviselők és nyugdíjasok megsegítése.** A Közzolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége emlékirattal fordult a kormányhoz. Az emlékiratban a KANSZ elismeréssel emelte ki, hogy a városok, vármegyék és a közérdekeltségű felügyelő hatóságok hozzájárulásával a pénzintézetek és vállalatok alkalmazottakat karácsonyi segélyben részesítik, egyben az egyenlő elbánás alapján kérte, hogy a kormány az ösz-szes közzszolgálati alkalmazot-tak, nyugdíjasok, özvegyek és árva részére is engedélyezzen mielőbb megfelelő összegű általános karácsonyi vagy beszer-zési támogatást.

— **Heves vármegye területéről** újabb 4300 vágómárha igény-bevételét rendelte el a m. kir. közellátási miniszter.

— **Játszódzó gyerekek felgyújtottak egy beregszászi házat.** Beregszászon, az Esze Tamás-utcában, Krajnik Sándor házában felgyújtották a maradtak a gyerekek. Tűzrel kezdtek el játszani és hamarosan lángborult a padlás. A megjelent tűzoltóság ugyan elfojtotta a tüzet, de így is leégett a csűr, a pajta és a szomszédban lakó Kardos János postakocsis kertjében a széna.

— **Hogyan lehet kiküszöbölni a debreceni piacon a halhiányt?** Ezzel a kérdéssel foglalkozott a közelmúltban a Debreceni Újság—Hajdúföld, amelynek visszhangjaként az egyik debreceni halkereskedő Puzsai Sándor felkeresett bennünket soraival. Ő a debreceni piacon uralkodó halhiányt úgy látja a legelőszerebben megoldandó, ha kitiltják a kontárokra és a zsidó kereskedőket a haliparból, viszont a debreceni közönség is megfelelő támogatást nyújtson a keresztény kereskedőknek. Ezzel az után el lehet érni azt, hogy megszűnik a halhiány a piacon.

Nyocvan pár gyermekcipőt osztott ki a Mester-utcai egyházrész szegény iskolásoknak

A mester-utcai ref. egyházrész csütörtökön délelőtt osztott ki a kebelében működő áldásos „iskolai kenyér és ruhaakció” keretében mintegy 80 pár gyermekcipőt az egyházrész iskolájába járó szegénysorsú gyermekek között 4-5000 pengő értékben.

Az ünnepségen megjelent az egyházrész vezetősége. Kolozsváry Kiss László lelkipásztor szeretetteljes buzdító szavai után az iskolakörzet igazgatója Jakucs László osztotta ki a szeretetadományokat.

Az ünnepségen megjelent a tanítótestület, Kovács Gusztávné, a Nőegylet vezetőnöje, Somogyi László ellenőr, Tóth Lajos presbyter és sokan mások.

A gyermekek részéről Ecsédi Anna

VII. o. tanuló mondott tiszta szívű köszönetet a jóságért és szeretetért, amelyik ilyen szép formában valósult meg. Sok kis meztelbas gyermek szorította boldog örömmel magához a kis cipőt, iskolába járásának első feltételét.

A mester-utcai egyházrész tanítói kara élén Jakucs László, Szathmáry Zoltán és Géder József igazgatókkal minden elismerést és dicsőretet megérdemelt azért az önzetlen fáradozásért, amellyel a cipő és talp beszerzés nehéz munkáját önzetlenül vállalta. Isten áldása pedig kísérje mindazokat a szerető jóságú egyháztagokat, akik erre a nemes célra a mester-utcai egyházrész „kenyér és ruhaakció” keretében áldozatot hoztak.

Összeírják Debrecenben a gyümölcsfákat

Értesitem a város érdekelte lakosságát, hogy a m. kir. Földművelésügyi Miniszter 85.000/1938. F. M. sz. rendelete folytán úgy a város belső, mind a külső területén levő összes, de legalább 100 n-öl szőlő, vagy 7 drb. gyümölcsfának megfelelő 100 n-öl gyümölcsös területű ingatlan a hegyközség megalakítása céljából összeírandó.

Felhívom tehát mindazokat, akik Debrecen sz. kir. város területén legalább 100 n-öl kivevő szőlővel vagy legalább 7 (hét) drb. gyümölcsfával beültetett, 100 n-ölnél megfelelő, gyümölcsös ingatlanal bírnak, vagy ilyen területű ingatlan birtokosok, összeírásuk és hegyközségi lejtromba foglalásuk céljából f. évi november hó 19-től november hó 26-ig tartó nyolc nap alatt reggel 8 órától d. u. 13 óráig naponként az elsőfokú közigazgatási hatóságnál (Kossuth-u. 20.) földszint 46-os számú hivatali helyiségben jelenjenek meg.

A jelentkezés alkalmával közzendő a tulajdonos személyi adatain kívül

az ingatlan fekvésének helye, helyrajzi száma, területe (nagysága) milyen gyümölcsös, ebből is: mennyi terület van csak almával és mennyi terület vegyes gyümölcsfával beültetve. — Tájékoztatóul szolgálhat, hogy egy hold szőlő 4500 től szőlőnek, 100 drb. fa 1 kat. holdnak, 7 drb. fa 100 n-ölnél számítandó.

Nyomatékosan figyelmeztetem azokat az érdekelteket, akik a jelen hirdetményben foglaltak alapján bejelentésre kötelezettek, hogy jelentkezési kötelezettségüknek az adatok szolgáltatásának annál is inkább tegyenek eleget, mert aki a szóbanlévő ingatlanát nem jelenti be a megszabott időn belül, vagy, aki tudva rosszhiszeműleg a valóságos helyzetnek részben, vagy egészben meg nem felelő adatokat jelent be a hatóságoknak: a 85.000/1938. F. M. sz. rendelet 114. §-a alapján — amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és pénz-büntetéssel büntetendő.

Polgármester.

A defektívnek meglagadta a „fuvar” és még gorombáskodott is

Különös kihágás miatt vonták felelősségre Szander Pál gépkocsivezetőt, Létai-út 34. sz. alatti lakost a debreceni rendőrségen. Szander Pál ugyanis nemrégiben az egyik debreceni detektívnek meglagadta a „fuvar”, sőt gorombáskodott is vele. Ezért a rendőrség, mint kihágási bíróság 50 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet nem jogerős.

— **450 vagon befogadóképességű gabonarakar épül Székesfehérváron.** A föld- és közművek bevezetésének munkálatai már folynak. Ugyanakkor megépítik a Hangya elosztó telepét is. Mindkét épület 12 emeletes hatalmas épület lesz.

— **Debrecen sz. kir. város Zeneiskolája** súlyt helyez arra, hogy a városban a fúvószenekar és a nagybőgőzenekultúra fejlődjön, éppen ezért a fafúvós (nevezetesen furulya, mint fuvola-előkészítő, fuvola, oboa, klarinét és fagott) és nagybőgő tanszakokra pótbekiratozást hirdet. Furulya tanszakra már 8 éves kortól lehet jelentkezni. Beíratási díj: 12 P. Évi tandíj a furulya-tanszakra 60 P. A többi fúvós- és nagybőgő-tanszakon évi 40 P. mely összeg részletekben is fizethető. Bekiratozást lehet naponta d. e. 10-12-ig és d. u. 4-5-ig, szombatot kivéve Vár-u. 1. sz. (Telefon: 23-96.) Igazgatóság.

Székesfehérváron megvalósítják az ország első távfűtését

Dr. Kerekes Lajos, Székesfehérvár polgármestere és Páva Jenő, a Közművek igazgatója a múlt nap megjelent Bornemisza Géza iparügyi miniszternél és átnyújtotta az Árpád-fürdő gőzzel való ellátásának végleges terveit és az arra vonatkozó költségvetést.

A miniszter a legnagyobb megértéssel fogadta a terveket, hozzájárult az építési munkák azonnali megindításához és kijelölés helyezetté, hogy a szükséges anyagokat azonnal kiutalja a város részére. Minden remény meg-

van arra, hogy az előterjesztett terveket a villanygyár az Árpád-fürdő bekapcsolására vonatkozólag pár hónapon belül megoldja. A távfűtés bevezetése így Magyarországon elsőként történik Székesfehérváron, ami nem nemcsak a város szempontjából indokolt, hanem általában az energia megtakarítás szempontjából is rendkívüli fontossággal bír.

A miniszter annak a kívánságának adott kifejezést, hogy bárcsak minden város hasonló elgondolással jöjné.

Gyászrovat

özv. Materny Lajosné

Életének 85-ik évében meghalt özv. Materny Lajosné szül. petroviczai Sixty Ilona evangélikus főesperes özvegye. Halála széles körben ismert, előkelő családot borított gyászba. Temetése szombaton délelőtt fél 11 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből az evang. egyház szertartása szerint a város által férjének adományozott díszsírhelyre. Gyászolják gyermekei: Diószeghi Dezsőné szül. Materny Aranka, özv. Benyovszky Lászlóné szül. Materny Margit; testvére: özv. Zvarinyi Jánosné szül. petroviczai Sixty Margit; veje: Diószeghi Dezső; unokái: Diószeghi Olga férjével Záhonyi Vilmosmal, ifj. Diószeghi Dezső és neje Kovács Eszter; dédunokái: Záhonyi Olga, Záhonyi Érika, Záhonyi Katika és a kiterjedt rokonság. Lakás: Komlóssy-út 15. Temetését a Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Glósz Sándor nyug. városi számvéve életének 59-ik évében elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 3 órakor lesz a Köztemető 2. B. számú ravatalozó terméből az ág. ev. egyház szertartása szerint. Gyászolják: felesége, özv. Glósz Sándorné szül. Hoffmann Lenke; gyermekei: Sarolta férjével Muschitz Józseffel, István feleségével Gelléri Ibolyával; unokája: Muschitz Mária és a rokonság. — Lakás: Veresegyházy Tamás-utca 3. Temetését a Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Tömösváry Mária 13 hónapos korában elhunyt. — Temetése szombaton délután fél 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből a református egyház szertartása szerint. Lakás: Vörösmarthy-utca 8. Temetését a Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Ludmann Lajos nyug. Műszaki altiszt temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Köztemető II. A. ravatalozó terméből. Lakás: Legányi-u. 12. — Dankó temetkezés.

Molnár Zolika 7 hónapos gyermek temetése szombat délután félhárom órakor lesz a II. B. terméből a református egyház szertartása szerinti imával. Lakás: Munkás-utca 4. sz. Csurka temetkezési vállalat, Dégenfeldtér 2. sz. végzi.

Nagy Imréné Nagy Piroška 40 éves korában elhunyt. Temetése ma délután fél 3 órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozó terméből. Lakás: Tóth Árpád-utca 17. Temetését Bartha vállalat végzi.

Özv. Farkas Jánosné Gyarmati Erzsébet 59 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Köztemető II. A. ravatalozó terméből. Temetését Bartha vállalat végzi. Mezei Gyuláné Varga Róza 87 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből. Temetését Bartha vállalat végzi.

— **Közigazgatási úton** jelölték ki a hüvelyes- és közellátási kerestetőket. A félreértések elkerülése végett közöljük, hogy a hüvelyes- és közellátási kerestetőket nem a közellátásiügyi miniszterium, illetve Hüvelyes Forgalmi Központ jelölték ki, hanem az illetékes főispán, polgármester, illetve közigazgatás. A Hüvelyes Forgalmi Központ csupán a felváltó kereskedelmet tartja nyilván és ezeknek a legközelebb fekvő közleteleiből elégíti ki a kiutalásnak megfelelően a törvényhatóság által kijelölt elosztó kereskedők szűkségeit.

— **Kihirdették a kuplépályázat eredményét.** A Komédia Orfeum igazgatósága szeptemberben országos kuplépályázatot hirdetett. Mintegy kétezer pályázat érkezett be az ország minden részéből. Most hirdették ki az eredményt, mely szerint az első díjat Révész Mihály, Budapest, Népszínház-utca 28. szám alatti lakos nyerte „Fügefalevel” című kupléjával, míg a második díjat Debrecenből beküldött, jellege alatt rejtőző szerző „... és tovább zúg a gép!” című hangulatos szonettje nyerte el. A kitűzött diak kelő igazolási mellett a Komédia igazgatói irodájában átvehetők.

— **Minden hazafias kereskedőnél kaphat reptőlőbelyeget.** — **Halálugrás a III. emelet-ről, revolver, aszpirin és szeve-nál.** Csütörtökön délelőtt négy öngyilkosság történt a fővárosban és környékén, közülük kető halállal végződött. A Rádár-utca 14. számú ház III. emeletéről az utcára vetette magát dr. Taub Józsefné, egy mérnök 37 éves felesége. Azonnal meghalt. Rendőri bizottság szállt ki az öngyilkossá gokának megállapítására. A lakók elmondották, hogy az úriasszony hosszabb idő óta súlyos idegbetegségben szenvedett, hozzátartozói szanatóriumba akarták küldeni, de ő tiltakozott ez ellen. Ma reggel férjét adógyűből kifolyólag keresték. Taubné azt hitte, érte jöttek, hogy szanatóriumba vigyék. Nem hitte el, hogy adógyűben keresik, berohant a szobába, kinyitotta az ablakot és az utcára vetette magát. — Rákospalotán a Kinizsi-utca 122. számú házban lévő lakásán fö-belőtte magát és meghalt Szalovek Tamás 53 éves kékfekető. —

KÖZGAZDASÁG

Mit tárgyal a Kamara?

Tizenhárom fontos pont a véleményező-bizottság ma, pénteken délelőtt 11 órakor tartandó ülésén

A debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara véleményező bizottsága ma, pénteken, délelőtt 11 órakor ülést tart. Ez lesz a véleményező bizottságunk ebben az évben a második ülése s meglehet, hogy ezzel le is záródik a kamarai élet egy korszaka, amennyiben előtérbe kerül az autonómia visszaállítása.

Az előtűnik fekvő meghívó és tárgysorozat tizenhárom pontot foglal magában, amelyek mindegyike jóformán egyenként fontos és nagy jelentőségű. Eppen ezért röviden itt ismertetjük azokat.

Dr. Radó Rezső, a kamara miniszteri biztos, megnyitót mond. Ez bizonyára felfogja ölelni most is a közgazdasági élet időközben történt minden eseményét, figyelemreméltó jelenségét.

Beszámolót ad a kamara a legutóbbi véleményező bizottsági ülés óta kifejtett tevékenységéről.

A KAMARA AUTONOMIÁJÁNAK VISSZAÁLLÍTÁSA

A legnagyobb érdeklődést keltheti kétségkívül a kamara autonómia visszaállításának kérdése.

Eddig főként a szakajtókból ismerhettük meg az erre irányuló akciókat, amelyről a legilletékesebb tényező: **Zsindely Ferenc** kereskedelmi miniszter legutóbb a szegedi véleményező bizottsági üléssel kapcsolatosan tartott beszédében nyilatkozott. A legnagyobb elismerést illetheti meg **Zsindely Ferenc** kereskedelmi minisztert azért, mert magáévá tette a kamarai autonómia visszaállításának ügyét.

Meg kell állapítanunk, hogy dr. Radó Rezső, a kamara miniszteri biztos mindenkor az autonómia hívének vallotta magát. Sokszor és méltán hivatkozott arra, hogy a kamaráról szóló munkája is nyílt állásfoglalás a kamara autonómia mellett.

Ebben a vonatkozásban tehát a miniszterbiztos felfogása és a kamarai érdekeltség törekvése találkoznak egymással. — Az autonómia visszaállításának módja és keresztülvitele még talán csak tervezetben él. Azt természetesen találhatjuk, ha a kamara egyszerre nem nyerve vissza az autonómia teljességét, az azonban remélhető, hogy a kamara vezetése újra az érdekeltség kezébe kerül. Az érdekeltség képviselői foglalkozni fognak abban az elnökségben, amely a kamara élére fog állani.

Ha pedig erre valóban sor kerül, úgy bizonyosra vesszük, nem lesz nehéz megtalálni Debrecen közgazdasági életéből azokat a férflakot, akik ezekre a kamarai pozíciókra érdemesek lehetnek. Mert hála Istennek, tekintélyes számmal rendelkezünk olyan közgazdasági vezető-egyénségekkel, akiknek háta mögött már is eredményekben is gazdag közéleti tevékenység áll.

A 13-ik, az utolsó pont az esetleges előterjesztésekre, indítványokra van fentartva.

Minél látható, olyan fontos kérdésekről van szó, amelyek méltán igényelhetik a legbelsőbb megvitatást és megvitatást.

A KERESKEDELMELI ÉRDEK-KÉPVISELET KÉRDÉSE

Az iparjogostványok kiadásának korlátozására vonatkozó 33.800—1943 Ip. számú, majd az ennek végrehajtására kiadott s a közgazdasági Értesítő augusztus 29-iki számában megjelent 36.805—1943 sz. rendelet ismertetése után nagy figyelemre tartható számot a kereskedelmi érdekképviseleti hálózat megszervezésének kérdése az egész kamarakerületben.

Debreceni vonatkozásban erről a **Debreceni Újság—Hajdúföld** nem régen közölt cikket.

ZAKLATÁSMENTES FORGALMI-ADÓLEROVÁST KIVÁN AZ ERDEKELTSEG!

Az adó és illetékügyekkel kapcsolatban bizonyára szobakerülnek az üléseken az újabb behozott forgalmi adólerovásokkal kapcsolatos panaszok. Az érdekeltség a legpontosabban eleget akar tenni kötelezettségének a kincstárnak szemben s csupán azt kéri, hogy találják meg a forgalmi adó zaklatásmentes lerovásának is a módját, ami a kincstári közegekkel is bizonyára nem a legkellemebb feladatoktól és munkától kímélhetné meg.

Tájékoztatót ad a kamara a Körzeti Textiltisztviselői Működéséről és a népruházati akcióról. E népruházati akcióval kapcsolatosan számos komoly kívánsága merült fel a helyi iparban és kereskedelemben, mint azt a **Debreceni Újság—Hajdúföld** cikkeiben kifejezésre juttatta.

Az anyagellátási kérdéseiről szóló nyilatkozatot szintén a legnagyobb figyelemmel kíséri az iparosság. Mi, akik úgyszólván ott élünk derék iparosaink és kereskedőink között, legkövetlenebből hallhatjuk kívánságaikat.

Az anyagbeszerzés és anyagelosztás, amelyet a kamara magára vállalt, kétségtelenül a mai idők legnehezebb és leghálátlanabb feladata. A kamara a legjobb akarattal is csak annyit és abból adhat, ami van. Mindazonáltal is meg kell értenünk az iparosság panaszeit is, hiszen csak abból a jó szándékból fakad, hogy magáért, a családjáért és az ország érdekében is csak dolgozni akar! Természetesen a belátástól, az idők parancsától türelmeiről senkinek sem lehet és szabad megfeleldenie!

A munkabér és árkérdés, a fedezetlenül kölcsönök ismertetése után sor kerül a **Cikta-manut-előgyűlés** debreceni és tisztántúli üzlet-alapítási terve ellen való tiltakozásra, amelyet behatározott megvitatást követően a **Debreceni Újság—Hajdúföld** legutóbbi számában közölt cikkünkben.

A 13-ik, az utolsó pont az esetleges előterjesztésekre, indítványokra van fentartva.

Minél látható, olyan fontos kérdésekről van szó, amelyek méltán igényelhetik a legbelsőbb megvitatást és megvitatást.

KIK A KAMARA VELEMÉNYEZŐ-BIZOTTSÁGÁNAK DEBRECENI TAGJAI?

A kamara véleményezőbizottságának debreceni tagjai a következők: **Dr. Balogh Gyula** tűzifanyakereskedő, **Benyás Emil** áruháztulajdonos, vitéz dr. **Dávid Géza** vaskereskedő, vitéz **Fejér István** vendéglős, **Galamb Ferenc** sütőmester, **Harsányi Pál** bankigazgató, **Kontsek Géza** és **Kontsek László** fűszeranyagkereskedők, dr. **Kontsek Miklós** cipőkereskedő, **Krisch Károly** kályhás-mester, **Lőrinczy Mihály** gyár-igazgató, **Nagybákay Antal** vasanyagkereskedő, **Piros József** timármester, **Radnay Márton** fűszerkereskedő, **Serly Gusztáv** téglagyáros, **Nagybákay Szentina-Nagybákay Jenő** vasanyagkereskedő, **Soós András** férfiszabó, **Szabó Gábor** csizmadia, **Szendrey Sándor** ácsmester, **Szarukán Sándor** szövetkezeti igazgató, **Szilágyi József** hentesmester, **Takaró Gyula** bankigazgató, id. **Variassy Imre** kovácsmester.

A MAGYAR NEMZETI BANK DEBRECENI FIOKJÁNAK FŐNÖKHELYTTESET KAPOSVÁRRA NEVEZTEK KI FŐNÖKNEK

A Magyar Nemzeti Bank igazgatósága Nagy Istvánt a Nemzeti Bank debreceni fiókjának főnökhelyettesét a Magyar Nemzeti Bank kaposvári fiókjának főnökévé nevezte ki.

A VÁRADEGYHÁZMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RT. HAJDÚMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RT-RE VÁLTOZTATTA CÉGET

A Váradegyházmegyei Takarékpénztár Rt. Debrecenben, a közelmúltban tartott rendkívüli közgyűlésén céget Hajdúmegyei Takarékpénztár Rt-re változtatta. A rendkívüli közgyűlés tudomásul vette három felügyelőbizottsági tag lemondását, ezek között Bujdos Gáborét, a Debreceni Kereskedelmi és Iparkamara igazgatóját. Új felügyelőbizottsági tag lett Bollér Istváné, valamint Csuska Sámuelé. Az előbbi kolozsvári, az utóbbi máramaroszi lakos.

SZÍNHÁZ

Fekete Péter

Nagyszerű operettbemutató a Csokonai Színházban

A budapesti Vígszínház minden szezon végén búcsúzásul mindig egy operettet szokott prezentálni közönségének. Rendszerint egy-két hétig van műsoron a darab s utána a színház bazárja kapui és megkezdődik a nyári szünet. Így történt ez az idén is. Júniusban a színpad bemutatja Somogyi Gyulának és Eisemann Mihálynak „Fekete Péter” című operettjét, de két hét múlva a tagok nem mentek szünetre, hanem az egész nyarat keresztül játszották, sőt még az új évadot is ezzel a darabbal kezdték. A „Fekete Péter” nagy sikere érthető. Régen látnunk már ilyen ötletes, eredeti és szikrázó humorú operettet, amely csupa fordulattal, elevenség és leleményességgel. Épkézláb meséje, alakjainak könnyedsége és fesztelensége a legjobb, legszellemesebb francia vígjátékokra emlékeztet. No és Somogyi Gyula remek szövegkönyvéhez Eisemann Mihály olyan muzsikát szerzett, amely százszázaléki kongeniális. Patlogliket, simogatót és elandalt ez a muzsika. Minden száma egy-egy sláger. A hangszerelés is nagyszerű. A darab meséjére felesleges utalnunk. — Elég csak annyit, hogy el Parisban egy rendkívül peches ember. Őt hívják Fekete Péternek, mert amikor hozzáfog, abból biztosan baj lesz. Olyan peches ez az ember, hogy egy ambiciózus vállalkozó részvénytársaságot szervez az ő pechjére. A többi már nem szabad elmondani. Azt meg kell nézni mindenkinek, aki szeret derülni, nevetni és kellemesen szórakozni.

A Csokonai Színház kitűnő szereposztásban csütörtökön este mutatta be „Fekete Péter”. A színes, pergő és tetszetős előadást **Deésy Jenő** rendezte gazdag fantáziával és sok ötlettel. Sikeresült a jelenetek csattanóit jól kihozni és hangulatot teremteni a színpadon és a nézőtérben egyaránt. A díszletek, a ruhák káprázatosak voltak, Plivelich Emil ismét remekelt.

A címszerepet **Károlyi István** alakította s új oldaláról mutatkozott be. Ez a kiváló színész ezúttal aranyos humorát csillogtatta meg. — Annyi kedves derivel, egyéni leleménnyel és közvetlenséggel formálta meg a peches ember alakját, hogy a közönség szinte lelkesedéssel tapsolt neki. Meg kell emlékeznünk hangjáról is. A dalokat feltűnően tisztá szövegkifejtéssel és kellemes, kifejezéssel teli hangon adta elő. Az előadás másik nagy sikere **Jurik** lea nevéhez fűződik. Claire szerepében ismét ragyogó volt. Az első felvonásban olyan egészséges humorral játszott, hogy öröm volt nézni, majd később mint bübajos nő ragadta tapsra a közönséget. Kellemes énekhangja, pompás táncra még fokozta a nézők tetszését, amiről robusztus viharban nyilvánult meg. **Turcsi Gitta** higanytelevenségű Colette nyenyén grezesk komikumával elsőrendű alakítás volt. **Turcsi** forró temperamentummal, színesen játszott és biztos ritmusérzékkel, pazarul áradó a változó szerepében **Márky Géza** im-

ponáló lendülettel, jó beszédtechnikával és könnyed fölénytel érzékelte a figurát. Ez volt egyike legjobb alakításainak. Márky az éneken is becsülettel megállta helyét. **Szabó Samu** egy részeg tőkést rajzolt meg pazar komikummal és gazdag invencióval. Alakítása nyíltszíni tepsot robbantott ki a nézőtérben. — **Csengeri Dsida** Aladár újból forró sikert aratott pontos és briliáns táncszámaival. A kisebb szereplők közül nagyon jó volt a harsány **Ujvárossy Károly**, a természetes **Hortobányi Artúr**, a közvetlen **Fáskerthy Mária** továbbá **Biró Rózsa**, **Arany Kató**, **Kucsebar József** és **Dóka János**. A többiek is helyesen illeszkedtek bele az együttes játékába. **Oláh György** és a kar szépen énekelt.

A zenekar élén **Hukvay Jenő** karmester kedvvel és jó felkészültséggel dirigált.

A bemutatót felt ház nézte végig és nagy tetszéssel fogadta mind a darabot, mind az előadást. (b. p.)

SZÍNHÁZI MŰSOR:

November 19. péntek: **Fekete Péter. A) bérlet.**

November 20. szombat délután: **Cigányszerzem. Olcsó filléres helyárak.**

November 20. szombat este: **Fekete Péter. Bérletszünet.**

November 21. vasárnap délután: **Fekete Péter. Rendés helyárak.**

November 21. vasárnap este: **Fekete Péter. Bérletszünet. Kamaraszínház a Déri Múzeumban:**

November 22. hétfő: **Ha mi holtak felébredünk.**

November 23. kedd: **Ha mi holtak felébredünk.**

SPORT

A REPÜLŐK ÉS HIRADOK ÚJABB GYŐZELMET ARATTAK A TISZHELYETTESEK KUPAKÖZDELMEBEN.

Csütörtökön délután ismét két tiszthelyettesi kupa mérkőzést játszottak a DTE nagyterdei sporttelepen. Ezúttal a repülők az élmezőnykel, a Híradók pedig a II/L zászlóalj csapatával mérték össze erejüket. A repülők 2:0-ás félidő után 2:1 arányban győztek az élmezőnykel ellen. A gólokat **Bajtai**, illetve **Daróczy** lőtték. A Híradók 3:0-ás félidő után 3:1 arányban győztek a II/L zlj. csapata ellen. Itt a gólokat **Takács (2)**, **Finkóczy**, illetve **Gombos** lőtték. A csütörtökön lejátszott két bajnoki mérkőzés után a bajnokság állása a következő:

VASÁRNAP DVSC—DIMÁVAG BAJNOKI MÉRKŐZÉS A DIÓSZEGI ÚTON

A rossz idő beálltával lassan a szabadtéri sportot üzök tél pihenőre, vagy fedett csarnokba térnek. Kivétel csak a labdarúgók képeznek, akik még nem fejezték be az őszi bajnokságot. Ez a megállapítás is csak az NB. I. osztályra vonatkozik, mert az NB. III. szamosvidéki csoportjában és a kerületi amatőrökénél már befejezték a bajnokságot. A DVSC vasárnap délután a Diószegi úti sporttelepen a DIMÁVAG csapatát látja vendégül. A DVSC ma délután még kétkapus edzést tart és utána állítják össze a vasárnap szereplő csapatot. Eglyelőre semmi változásra nincs kilátás.

A DVSC játékosai egyébként nagy kedvvel készültek erre a mérkőzésre, mert a Kispesti csrbát itthon akarják kiközösíteni. Ez lehetséges is, mert Debrecenben még egyetlen csapat sem győzött. Legrosszabb esetben döntetlen volt az eredmény. Természetes, hogy a DIMÁVAG szeretné megtörni a jeget, de a debreceni

csapatnak is épen olyan fontos a bajnoki pont, mint a vendégeknek. Előreláthatólag szép és nívós küzdelemre van kilátás, mert a diószegiek az utóbbi időkben igen sokat javultak.

Az I. osztályban vasárnap az alábbi mérkőzéseket játsszák: Szolnok—Ujpest, Nagyvárad—Gamma, Berecnváros—SBTC, Vasas—Elektromos, BSZKBT—SZVSE, Csepel—Közsvár, Ujvidék—Kispest. A mérkőzéseket mindenütt 2 órakor kezdik.

Felhívás. Azok a leventék, akik a Levente Egyesület sí, atletikai és úszó szakosztályaiba be akarnak lépni, jelentkezzenek szombaton este 7 órakor az Arany János-u. 26. sz. leventeotthonban. Az ifjúsági Kör parancsnoka felhívja a Kör tagjainak figyelmét a Népszerű Főiskolai Tanfolyam első előadásaira (19-én, pénteken d. u. 5 órakor a Déri múzeumban). Minél többen vegyenek részt az előadásokon. Gyülekező háromnegyed 5 órakor a Déri múzeum előtt.

VALOGATOTT TORNASZVIADAL DEBRECENBEN

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor Debrecenben az Arany Bika dísztermében rendezik meg a hetedik Budapest—Debrecen városok közötti tornaszviadalt. Itt Budapest és Debrecen legjobb tornászai mérik össze erejüket és igen nagy érdeklődésre tart számot nemcsak Debrecenben, hanem az egész országban, hiszen a magyar válogatott tornászcsapatot a két város tornászai adják és legközelebb a finn válogatottal méri össze erejét a magyar válogatott. Epen azért a két város viaskodásán kívül válogató jellegű is lesz ennek a találkozóknak. Az egyes számok között a DTE és DEAC hőgymű tornászai tartanak bemutatót.

Ismét mellőzik a vidéki játékosokat. Az országos szövetségi kapitány száját nemrégiben égette meg a kása, hogy mellőzte a vidéki labdarúgó játékosokat. Most ugyanezt kell tapasztalnunk, amikor a magyar katonai labdarúgó válogatott a németek ellen készül. A csütörtöki edzésen ugyanis egyetlen vidéki játékos sem kapott meghívást, pedig vidéken sok katonai játékos van.

Tóth, Mogyorósi és Hajdu már tagja a válogatott keretnek. A tornászszövetség keretet állított össze a finnek ellen. Ebben a keretben a debreceni **Tóth**, **Mogyorósi** és **Hajdu** kapott helyet de a szövetségi kapitány kijelentette, hogy senki sem bérlehet helyet és a debreceni mérkőzés után állítják össze véglegesen a válogatott csapatot.

Drezdában hívják a magyar tornászokat. A német tornász-szakkivitel vezetője, **Martin Schneider**, meghívást küldött a **MOTESZ**-nak, hogy a magyar válogatott tornászcsapat Finnországból hazatérőben Drezdában megmérkőzzön a német válogatott csapattal. A **MOTESZ** a meghívást elfogadta s a magyar csapat programját úgy osztotta be, hogy a csapat repülőgépen utazik Helsinki-ből Berlinbe s onnan vonton folytatja útját Drezdába.

A december 19-én döntésre jutó magyar-finn mérkőzés nemzetközi hírlójának **Martin Schneider** kérték fel. **Stockholmban** szerepelnek a magyar párbajtőrívők. A válogatott labdarúgó csapat svédországi útja alkalmából megbeszélést folytatott a svéd vívószövetség vezetőivel. **Nedeczky László**, az MLSz külföldi titkára, aki az MVSz tanácstagja is a megbeszélések eredményeképpen a svédok februárra meghívták Stockholmba a magyar válogatott párbajtőrívőket, még pedig hat versenyzőt és egy vezetőt.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő **Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál**

Kiadja: **Aiföldi Sajtóvállalat Kft**
Felelős kiadó: **Balogh István.**

A HÉV téli autóbusszmenetrendje november 20-án lép életbe

Ertesítjük a Utazóközösséget, hogy helyközi autóbusszjáratunkok 1945. november 20-ától kezdve az alábbi menetrendváltást lépik életbe:

1. A Debrecen-Berettyóújfalui viszonylatban minden hétfői és ünnepnap utáni hétköznapon a Debrecen-Bikaszállódától 8.10-kor induló járat 9.10-kor indul és ennek megfelelően az egész vonalon az indulási és ér-

kezési idők 1 órával kitolódnak. Ez a járat Berettyóújfalun Máv. p. u.-ra 9.30-kor érkezik.

2. A Debrecen-Földesi viszonylatban szombati napokon és ünnepnap előtti hétköznapokon Földesről 17 órai indulással Hajdúszovátón 17.34) és Derecskén (17.54) Debrecen-Bikaszállódához 18.47-es érkezéssel, ellenirányban hétfői napokon és ünnepnapok utáni hétköznapokon

Debrecen-Bikaszállódától 3 órai indulással, Derecskén (5.53) Hajdúszovátón (6.13) Földesre 6.47-es érkezéssel egy új járatpárt állítottunk be.

Hétfői napokon és ünnepnap utáni hétköznapokon a Földesről 6 órakor induló járat 7 órakor indul Hajdúszovát közvetlen útvonalán át és Debrecen-Bikaszállódához 8.16-kor érkezik.

A Derecske-Hajdúszovátai viszonylatban a menetdíj 90 fillér.

A többi járatunk menetrendje nem változik.

A Debreceni Helyi Vasút Üzletigazgatósága.

Szalacsai Rác Imre regénye

A KERESZT

(61)

— Mi bajuk lehet, hogy éjnek éjszakáján tamadnak pogány, adáz gyűlölettel reánk? — nézett most már Péter alya is a keleti égen egyre jobban kiárnyékolódó keresztre.

— Az a bajuk, hogy élnek, mert régen ki kellett volna irtani a magzatukat is a földről! — csikorgott csendesen Dósa úr és sarkantyús lábával oldalt kormányozta paripáját.

A kapu részt már mindenre elszántan megrakták hosszú gerendákkal, reteszekkel, sőt szükségből elkészített szurkos rőzsecsomókat is halmoztak, hogy tüzzel fogadják a támadókat.

— Nézd meg, hogy a nyargalójuk elérte már a várost! — adta a parancsot Dósa úr.

Gábor ispán hármait fülttyentett és néhány válogatott vitéz mellé ugratott, akikkel az alacsony reteszeket csak átugratta, mint a szarvasgím az alacsony sövényt.

A lovasok eltűntek az éjszakában, csak a lovak patkójának dobogása hangzott még egy ideig.

Keletről újabb fények szállottak az égre és már az égés pernyés, keserű bűzét is hordta az éjszakai szellő.

— A külső temető házát, a hóhér házát perzselik — emelkedett a nyeregben egyik darabont.

— Eljött a hóhér? — mordult Dósa úr, de csak azért, hogy belső mérgét a szavakkal vezesse le.

— A legelsők között futott be a kapunkon! Most a Dósa-fiúk közül a második, Almos furakodott az atyja lova mellé és ágaskodva mondta:

— Anyánk szinte úszik a verejtékben, Angelika nővér azt mondja azonban, hogy legyünk nyugodtan, már jobban van!...

Dósa úr lehajlott a nyeregből, megsimogatta a fiú arcát és úgy mőrdta, mintha bűgő vadgalamb a fiókáját etetné:

— Legyetek mellette, szentem, hajszála se görbül meg anyátoknak, míg én élek!...

— Ő még semmit se tud a bajról!...

— Hol van itt baj, fiam? Majd, ha ropog a kastellum teteje, akkor kezdődik a baj. Akkor fussatok a nagy toronyhoz, ott megtaláljátok Péterrel a nagy vasajtót, azon át menjetek a pincébe. Hej, Lackó — kiáltott a darabontok felé, ahonnan nyurga legény lépett ki, akiről egy szemvillanás alatt látszott, hogy tatár volt az apja. Olyan hűséges kutyaszemmel fordult urához a hórihorgas alak, hogy még a füle is megmozdult, mint a kopónak, ha nagyon sokat akar elárlulni hűségéből.

— Te, Lackó — nézett keményen Dósa a tatárfajzatra — menj a kastellumba és Gecővel ketten ti őrzitek a bejáratot. A pap urak is ittmaradnak. Ha az első égés megindul a tetőkön, nyomban vigyétek az öreg torony alatti pincén át biztos helyre asszonyunkat!...

— Úgy lesz, uram, csak ti nyugodtan lássátok el a kunok dolgát — volt valami kárörvendő cudar vonás a Lackó barázdált pofáján.

— Most már tudjátok, pap urak, hogy mi a teendő! — fordult Dósa a két pap felé, akik nyomban visszasiettek a bejáratához, mert éppen ekkor érkeztek meg Gábor ispán vitézei, de az ispánt valahol otthagyták.

— Gubás Sámuel házát gyújtották éppen — lihegte egyik vitéz —, mi rajtuk csaptunk, de Gábor ispánt tizen fogták körül!...

— Ott maradt!... — nézett keményen Dósa úr.

— Fejzt vették, amint horoggal lehúzták a nyeregből. Kint már égett minden, ami éghető volt és pokoli üvöltés, hujozás járta át az eget, földet.

— Nyilasok a rések elé, falakra! — táncoltatta Dósa a lovat és maga is odaugratott a bejáratához, hogy elhelyezze híres íjszáit.

Egy sor térdepelt, két sor állott, mint élő sövény a kapu-
rés előtt, míg a falakon végig mindenütt elrejtőzött legények vártak friss nyilvesszőkkel az ijakon. Az íjszok mögött lándzsás legények kemény fala állott, majd ezek mögött bivalybőrpajzsos kardosok sora. Csak leghátul várt csatarendben a lovasok népe, akik Isten tudja honnan, merről egyre többen és többen voltak, mint ismeretlen vitézek a két barát nem kevés ámulatára.

— Honnan e sok vitéz? — ámult Emre pap úr.

— A rókának is több bejárata van, pap uram — vigyorgott Lackó és intett a nádas és kert mögét, ahonnan egyre többen és többen jöttek a lovasok.

Már a széles utcán vágattak a kunok.

Hangzott a kiáltás, borzongatta a pajták, ólak, hodályok lakóit az égés sercegése.

— Húzd fel! — hangzott a zajban a Dósa kemény szava, mire ropogva feszült meg az íjszok kezében a nyíl.

Ebben a pillanatban a vörhenyes setédből hegyessüvegű kun lovasok ugrattak a kapunyílás felé.

— Ereszd! — harsogta a nagy úr, mire úgy zendült meg a sok-sok pendülő íj, mint a tavaszi vihar.

Zizegve repült az erős vesszőeső és keservesen felverített néhány kun lova.

(Folyt. köv.)

Vasárnapra már feladhatja
apróhirdetését kiadóhivatalunkban.
Piac-utca 56. szám,
Megyeháza mellett

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

János magannyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág-utca 21. Telefon: 23-78.

Gálosy tizennyolc éves nyomozótudója vidéken is diszkretnen nyomoz megfigyel. Zöldfa-u. 3. T.: 28-72. 214

Háztartási alkalmazott

Mosonót keresek. Werbőczy-u. 10. I. ajtó. 359

Betöltendő állás nőknek

Lapkézbetűző nőket felfizetéssel felvesszünk, jelenlegi feladatokra. Munkaidő déli 1 órától 3 óráig. Jelenlegi feladatokra. Ferenc József-út 56. szám. „Debreceni Újság-Hajdúföld” kiadó hivatalában lehet egész nap.

Betöltendő állás férfiaknak

Jó esélőből való tanuló felvételek — Kaszanyitzky Endre ügyvéd és porcellán üzlet, Ferenc József-út 57. 355

Lapkézbetűző férfiakat és nőket körzeti kézbesítői, jó fizetéssel azonnalra felvesszünk. Jelenlegi feladatokra. Ferenc József-út 56. szám. Vármegyeháza mellett. 981-10 v.

Ajánlat

Boroshordókat 40 hektóig kölcsön adok, egész szőlőszóra. — Érdeklődni: Széchenyi-u. 94. földsz. sz. 1. sz. 1876

Vatelin szükségletét most szerezzé be. Tóth Gábornál, Ferenc József-út 200.

Szőrme bundákat javítok, alakítok, festek. Vesszők, eladók. Kőváry szűcsmeister, püspöki palota I. 31. v. 968

Iskolai kezimunkák, sablonok, előrajzolt áruk főzhető fonállal is beszerezhetők. Pethő kezimunka-, textilüzletében, Szent Anna-u. 10. Kötött, hűrkölt áruk készítése.

Sírkövek műköből és terméskövből készítenek gyümölcsösök részére és piros sálak kerít utakra kapható a Debreceni Műkőgyárnál, Fűrdő-u. 2. 554 v. v.

Bihási-féle gyönyörűen kiállított debreceni vonatkozású levelezőlapok kaphatók a Debreceni Újság-Hajdúföld kiadóhivatalában, Ferenc József-út

Butorozott szoba

Butorozott szoba kiadó. Domb-u. I. IV. ajtó. 317

Használt ruha

Jókarban lévő, nagyobb fiúnak való télikabát eladó. Kossuth-u. 29. kerületében. 346

Csere

Friss tojásért csere. Kossuth-u. 42 földszint 2. 237

Oktatás

Dr. Naményi Gyuláné, Szentendrey Olga gyorsíró és gépiró iskolájában új tanfolyam kezdődik. Beiratkozás állandóan lehet. Debreceni tan. ker. kir. főig. eng. száma 6475/1941-42. Vidékieknek vasútközlekedés. Róthványa u. 1. 493

Kölcsönzés

Több mint 1000 új könyvből és válogatott íróktól olvashat. Kölcsön-könyvtár, Ferenc József-út 61. 305

Tönkreteszi értékes szöveget, ha nem használ kölcsön porszívógépet. — Bérietrendszer. Gramofon és lemezkecsönzés. Soltesz. Kálvin-tér 2. Telefon 12-59. 267

Kereslet

Ócska vasat, fémeket, gépeket a legmagasabb áron vesznek, Vaskovits, Pacsirta utca 17. Telefon: 26-94. 298 v. v. 937

Használt gramofon lemezek, vesztünk, Szendrői Sándor zongora, gramofon és hangszerárúrákára. Battyányi-u. 22. 339

Hétszínű és ékszárók figyelmébe! Csonthulladékot a legmagasabb áron piáron vesznek Vaskovits Pacsirta-utca 17. sz. — Telefon: 26-94. 936

Ékszer, arany, ezüst

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszert eladja, mutassa meg Szelecsényi óra- és ékszerkereskedőnek. Sas-utca 2. 60

Aranyat, ezüstmetét, ékszereket napiáron vesz Takács Sandorné, Piac-utca 56. 62

Korcsma, vendéglő

Péter Imre Derecskén, Bezerédi-u. 1084 sz. ajtó jömenetlő korcsmája, — jogfolytonossággal együtt azonnal eladó. 313

Jömenetlő vendéglő betegség miatt, jogfolytonossággal együtt azonnal eladó. Nagyváradon, a színház mellett, Cim a kiadóban. 336

Rádió

radiót, bármilyen rendszerűt javít, alakít, épít, olcsón garanciával, évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész, Csapó-utca 84. telefon: 32-54. Vidékieknek soronkivül. 673

Eladó ingóság

Egy karikahajós női varrógép eladó. Cim a kiadóhivatalban. 362

Butor

Minek a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari butorüzletben, Piac u. 71. sz. 1966

Használt butorokat, irodai berendezést, wert heimkasszát, üzletberendezést, magas áron vesznek. Verő, Csapó-u. 10. 298 v. v. 937

Szőlő, gyümölcsös

Két hold szőlő, közel a városhoz, gyümölcsösökkel, lakással, borházzal, vintceller lakással, pincével, kúttal, présel, zúzóval, kádakkal, hordókkal és minden egyéb felszereléssel betegség miatt eladó. Dr. Háló Tibor, József kir. herceg u. 7. 239

Gazdasági eszközök

Mezőgazdasági gépeket, eszközöket, alkatrészeket bármilyen veszt, eladó, vagy becsérel vitéz Nagy János, Hatvan-utca 41. Telefon: 26-19. 1874

Gazdasági termény

Gyümölcsfák, koszmétek, rózsaák még kaphatók. — Ungváry, Kürtös 19. Huszárlaktanya mögött. 338

Elveszett

Elveszett szombaton d. u. 5-7 óra között Nap-u. és Apolló között vagy az Apollóban négyoszlopteszen ovális, 6 drb kövel kirakott, női rugós arany karóra. Becsületes megtalálója vagy nyomra vezetője 80 P jutalomban részesül. Poisl alezredes. — Nap-u. 10. 360

Teherautógumi, két darab 32x6 méretű tárcsával együtt november 11-én éjjel a Kassa-út 32-h. sz. ház előtti vonatás közben leszakadt a keréktengeletről és elveszett. Megtalálója vagy nyomra vezetője 100 pengő jutalomban részesül. A gumik számai: Cordatic 234272 és Poisk 390102168. A nyomozást a rendőrség és az esendőrség is folytatja. Verő börtör, Homokkert 323

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műntézetének körforgógépén Igazgató: Semogyi Gábor.